

Svar på Interpellation av Maria Ljuslin (V) till socialborgarrådet Jan Jönsson (L) om stadens arbete med våldsutsatta

Dnr KS 2021/1512

Maria Ljuslin har i en interpellation ställt frågor till mig om stadens arbete med våldsutsatta. Det är en både viktig och aktuell fråga som Stockholms stad jobbar aktivt med.

I budgeten för 2022 har vi därför gjort flera satsningar för målgruppen. Staden ska bland annat ta fram och implementera rutiner för kortfrågor i syfte att upptäcka våldsutsatta och våldsutövare och fortsätta arbetet med att samordna och stärka stadens RVC. Vad gäller skyddade boenden så har Stockholms stad både egna skyddade boenden och lägenheter och använder sig vid behov också av kvinnojourernas och andra privata vårdgivares skyddade boenden. Utöver detta så ingår socialtjänsten i Stockholms stad i både projektet IGOR och Islandsprojektet tillsammans med polisen. Inom IGOR jobbar man gemensamt både uppsökande och långsiktigt mot både våldsutsatta och våldsutövare. Islandsprojektet är ett operativt samarbete mellan polis och socialtjänst som riktar sig mot våldsutsatta barn och vuxna som bevittnat eller utsatts för våld. Dessa ska snabbare och i större utsträckning få adekvat stöd och skydd. Genom samarbetet får polisen bättre förutsättningar att utföra sitt uppdrag, samtidigt som socialtjänsten snabbare kan göra en skyddsbedömning direkt på plats.

Staden har dessutom antagit ett nytt program mot våld i nära relationer, som är styrande för samtliga nämnder och bolag i staden, som nu implementeras. Till skillnad från det förra programmet innehåller den reviderade versionen tydliga mål och aktiviteter som ska genomföras och följas upp.

Jag övergår nu till att besvara interpellantens frågor i tur och ordning.

1. Hur planerar majoriteten att säkerställa att alla våldsutsatta får det stödet de har behov av oberoende av stadsdelsnämndernas ekonomi? Och anser ni att anslaget fortsatt bör falla under individ- och familjeomsorgen?

Orsakerna till att stadsdelar gör underskott inom ett visst område kan variera från en stadsdel till en annan. Alla stadsdelar ska tillhandahålla det stöd som den enskilde behöver enligt socialtjänstlagen.

Stadsdelsnämnderna har möjlighet att flytta pengar mellan olika områden för att täcka uppkomna underskott – som interpellanten säkert känner till

är detta något normalt som inträffar i samtliga stadsdelar och oavsett politisk majoritet. Med det sagt så har stadsdelarnas redovisade underskott inom individ- och familjeomsorg minskat under innevarande mandatperiod i jämförelse med den förra.

Alla utsatta ska få adekvat stöd oberoende av stadsdelsnämndernas ekonomi. Ingen som är våldsutsatt ska eller får nekas hjälp med hänvisning till att det saknas ekonomiska resurser. Att vissa budgetområden i stadsdelsnämnderna redovisas som underskott innebär inte att utsatta individer inte fått det stöd de har rätt till. I nuläget finns det heller inga planer på att handlägga stöd till våldsutsatta under något annat än individ- och familjeomsorg.

2. Hur arbetar majoriteten med att förbättra arbetsvillkoren hos socialtjänsten i staden i syfte att behålla kompetent personal och minska personalomsättningen?

Sedan 2015 pågår i Stockholms stad ett utvecklingsarbete inom socialtjänstens och äldreomsorgens myndighetsutövning, utifrån en handlingsplan som togs fram (HP), arbetet fortsätter under 2022. Grunden för arbetet är 13 områden som bedöms som centrala när det handlar om att arbeta för en god och stabil arbetssituation. År 2019 lyftes tre ytterligare frågor in i arbetet: arbete mot otillåten påverkan, hot och våld mot tjänstepersoner, arbete med jämställdhet kopplat till HP samt fördjupad samverkan med universitet och lärosäten.

Vi har under arbetet med HP identifierat hot och våld mot socialtjänstens medarbetare som ett stort problem i staden och arbetet mot detta pågår enligt plan. Med anledning av detta har vi avsatt medel i budgeten för 2022 så att varje stadsdel ska kunna ha en kvalificerad säkerhetssamordnare. Samordnaren kan ge råd och stöd och sätta in lämpliga trygghetssåtgärder när medarbetare utsätts för hot och våld.

Den övergripande personalrörligheten har stannat av och trenden är att den minskar, med ett avbrott för 2019. Antal socionomkonsulter i verksamheterna har minskat mellan november 2016 och november 2021. Antal platser som staden sammantaget erbjuder socionomstudenter under verksamhetsförlagd utbildning ligger fortsatt på runt 130-140 platser per år, att jämföra med de 65-tal platser per år som staden tidigare erbjöd. Stadsdelarna ger en bild av att arbetet leder till positiva förändringar.

När arbetet startade var huvudfokus att möta ökande personalomsättning och ökande antalet socionomkonsulter i verksamheterna. Situationen inom socialtjänsten - inklusive äldreomsorgen - har förbättrats. Det är fortsatt

angeläget att arbetet enligt HP fortgår vilket även framgår i budgeten för 2021-2023.

3. Hur planerar majoriteten för att unga utsatta för våld, som idag inte nås via RVC, får det stödet de har rätt till?

Förekomsten av våld mellan unga som har eller haft någon typ av intim relation observeras i allt högre utsträckning. I Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation, 2021-2025 tas ett bredare grepp än innan kring vilka målgrupper som inkluderas och unga som utsatts för våld inom en relation är en av de målgrupperna. Mål 3 i programmet lyder ”Stadens verksamheter arbetar aktivt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare” och mål 4 lyder ”Våldsutsatta vuxna och barn har tillgång till insatser utifrån sina behov”. Respektive mål har ett antal aktiviteter som avser uppfylla målen. Implementering av programmet pågår nu i hela staden.

Dynamiken och uttrycket i våldet bland unga liknar på flera sätt det som sker mellan vuxna, men det finns också skillnader. Olika former av våld, sexuellt, fysiskt och psykiskt våld, överlappar varandra och våldet sker i det dolda, i de ungas intima sfär. Våld som rör unga utövas ofta genom digitala medier och mobiltelefoner, till exempel kan hot och kontroll ske digitalt. Professionella som möter ungdomar som utsatts för våld i nära relation behöver därför ha kunskap och förståelse för vad det innebär att vara tonåring. Stadens åtta ungdomsmottagningar tar emot unga 12-23 år och är en viktig instans för att både upptäcka och stödja unga våldsutsatta, i enskilda samtal och i gruppverksamhet. På ungdomsmottagningen får ungdomar ett psykosocialt och medicinskt omhändertagande under ett och samma tak. Vidare har mottagningarna rutiner för när och hur någon som behöver ytterligare stöd eller behandling av exempelvis hälso- och sjukvården ska hänvisas.

I stadens budget för 2022 ligger det även uppdrag för stadens RVC att utveckla stödinsatser även för barn och unga som utsätts för våld. För att ta sig an utmaningen med våld i ungas parrelationer krävs dessutom ett effektivt förebyggande arbete. Socialnämnden har i 2021 och 2022 års budget i uppdrag att tillsammans med stadsdelsnämnderna stärka det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer bland unga. Inom ramen för uppdraget har socialtjänsten än så länge fokuserat på tre delar som av BRÅ lyfts fram som viktiga framgångsfaktorer: rutinfrågor om våld, ungas egna röster och samverkan med civilsamhället.

rätt till. Att förbättra samhandling mellan dessa aktörer pågår inom staden på flera nivåer och inom många verksamhetsområden, både lokalt och centralt. BRÅ konstaterar i sin nyligen utgivna rapport Våld i ungas parrelationer (2021:15) att det finns behov av att långsiktigt säkra tillgång till det anonyma stöd som ideella organisationer erbjuder till just unga utsatta för partnervåld, som ett led i att söka annat och vidare stöd. Staden ingår nu därför ett IOP med stiftelsen 1000 Möjligheter som arbetar förebyggande och stödjande med barn och unga som målgrupp. Stiftelsen har stor erfarenhet och kunskap när det gäller våld i ungas relationer. Syftet är att både rikta arbetet brett mot målgruppen unga, med information om uttryck för, och konsekvenser av våldshandlingar samt att nå fler unga våldsutövare.

Så länge stockholmarna drabbas av våld i nära relationer, så måste vi se till att stadens stöd till dem förbättras. Vi måste göra allt vi kan för att så många som möjligt ska få det stöd som krävs, så att de kan leva sina liv fria från våld och övergrepp.

Stockholm den 8 december 2021

Jan Jönsson